



URZĄD STATYSTYCZNY W KATOWICACH

Informacje i opracowania statystyczne

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności
przeprowadzonego w IV kwartale 2008 r.

4

kwartalnik

Katowice, marzec 2009 r.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło.
Zero (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
„W tym”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.
Znak (.)	–	szacunek mniejszy od 5 tysięcy, konkretna wartość nie podana ze względu na wysoki losowy błąd próby.

SKRÓTY

mln	–	milion
tys.	–	tysiąc
cd.	–	ciąg dalszy
pkt proc.	–	punkt procentowy
dok.	–	dokończenie
tj.	–	to jest
tn.	–	to znaczy
m.in.	–	między innymi
tabl.	–	tablica
Dz. U.	–	Dziennik Ustaw
Nr	–	numer
poz.	–	pozycja

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Strona Page
WYJAŚNIENIA METODYCZNE	METHODOLOGICAL NOTES	6
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	RESULTS OF SURVEYS – SYNTHESIS	10
Aktywność ekonomiczna ludności na tle kraju i innych województw	Economic activity of the population on the background of the country and other voivodships	10
Ludność aktywna i bierna zawodowo	Economically active and inactive population	11
Pracujący	Employed persons	12
Bezrobotni	Unemployed persons	14
Bierni zawodowo	Economically inactive persons	17
Podsumowanie	Summary	18

TABLICE

TABLES

		Tablica Table	Strona Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w województwie na tle kraju w IV kwartale 2008 r.	Economic activity of the population aged 15 and more in the Śląskie Voivodship on the background of the country in IV quarter 2008 ...	1	10
Wskaźnik zatrudnienia według poziomu wykształcenia (IV kwartał 2007 r., III, IV kwartał 2008 r.)	Employment rate by level of education (IV quarter 2007, III, IV quarter 2008)	2	13
Stopa bezrobocia według BAEL (IV kwartał 2007 r., III, IV kwartał 2008 r.)	Unemployment rate by LFS (IV quarter 2007, III, IV quarter 2008)	3	15
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej (I, II, III, IV kwartał 2005 r., I, II, III, IV kwartał 2006 r., I, II, III, IV kwartał 2007 r., I, II, III, IV kwartał 2008 r.)	Economic activity of the population aged 15 and more (I, II, III, IV quarter 2005, I, II, III, IV quarter 2006, I, II, III, IV quarter 2007, I, II, III, IV quarter 2008)	1(4)	19
Wskaźniki aktywności zawodowej ludności (I, II, III, IV kwartał 2005 r., I, II, III, IV kwartał 2006 r., I, II, III, IV kwartał 2007 r., I, II, III, IV kwartał 2008 r.) ..	Rates of economic activity of the population (I, II, III, IV quarter 2005, I, II, III, IV quarter 2006, I, II, III, IV quarter 2007, I, II, III, IV quarter 2008)	2(5)	20
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania w IV kwartale 2008 r.	Economic activity of the population aged 15 and more by place of residence in IV quarter 2008	3(6)	21
Aktywność ekonomiczna ludności według wieku w IV kwartale 2008 r.	Economic activity of the population by age in IV quarter 2008	4(7)	22
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	Economic activity of the population aged 15 and more by level of education in IV quarter 2008	5(8)	24
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego w IV kwartale 2008 r.	Economic activity of the population aged 15 and more by marital status in IV quarter 2008	6(9)	26
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według stopnia pokrewieństwa z głową gospodarstwa domowego w IV kwartale 2008 r. ...	Economic activity of the population aged 15 and more by relationship to the head of household in IV quarter 2008	7(10)	27
Pracujący według statusu zatrudnienia i wieku w IV kwartale 2008 r.	Employed persons by employment status and age in IV quarter 2008	8(11)	28

TABLICE (dok.)
TABLES (cont.)

		Tablica Table	Strona Page
Pracujący według statusu zatrudnienia i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	<i>Employed persons by employment status and level of education in IV quarter 2008</i>	9(12)	30
Pracujący według płci i grup zawodów w IV kwartale 2008 r.	<i>Employed persons by sex and occupational groups in IV quarter 2008</i>	10(13)	32
Pracujący w więcej niż jednym miejscu pracy według wieku i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	<i>Employed persons having more than one job by age and level of education in IV quarter 2008 ...</i>	11(14)	32
Pracujący poszukujący innej pracy według przyczyn poszukiwania pracy, wieku, poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	<i>Employed persons seeking another job by reasons, age, level of education in IV quarter 2008</i>	12(15)	33
Bezrobotni według przyczyn zaprzestania pracy, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by reasons for leaving last job or business, sex and place of residence in IV quarter 2008</i>	13(16)	34
Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i kategorii bezrobotnych w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by place of residence, sex and categories in IV quarter 2008</i>	14(17)	34
Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i okresu poszukiwania pracy w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by place of residence, sex and duration of unemployment in IV quarter 2008</i>	15(18)	35
Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i rodzaju poszukiwanej pracy w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by place of residence, sex and type of employment sought in IV quarter 2008</i>	16(19)	35
Bezrobotni według metod poszukiwania pracy i kategorii bezrobotnych w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by methods of job seeking and categories in IV quarter 2008</i>	17(20)	36
Bezrobotni według kategorii, wieku i miejsca zamieszkania w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by categories, age and place of residence in IV quarter 2008</i>	18(21)	37
Bezrobotni według kategorii i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by categories and level of education in IV quarter 2008</i>	19(22)	38
Bezrobotni uprzednio pracujący według okresu poszukiwania pracy i stażu w ostatnim miejscu pracy w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons previously in employment by duration of unemployment and length of the last job in IV quarter 2008</i>	20(23)	38
Bezrobotni według poziomu wykształcenia i wieku w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by level of education and age in IV quarter 2008</i>	21(24)	39
Bierni zawodowo według przyczyn bierności i wieku w IV kwartale 2008 r.	<i>Economically inactive persons by reasons for inactivity and age in IV quarter 2008</i>	22(25)	40
Bierni zawodowo według przyczyn bierności i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	<i>Economically inactive persons by reasons for inactivity and level of education in IV quarter 2008 ..</i>	23(26)	42
Bierni zawodowo uprzednio pracujący według przyczyn bierności i przyczyn zaprzestania pracy w IV kwartale 2008 r.	<i>Economically inactive persons by reasons for inactivity and reasons for leaving last job or business in IV quarter 2008</i>	24(27)	44
Struktura gospodarstw domowych według aktywności zawodowej członków gospodarstw w IV kwartale 2008 r.	<i>Structure of households by economic activity of members of households in IV quarter 2008</i>	25(28)	45
Struktura gospodarstw domowych według liczby osób pracujących i bezrobotnych w IV kwartale 2008 r.	<i>Structure of households by number of employed and unemployed persons in IV quarter 2008</i>	26(29)	46

WYKRESY I MAPY

GRAPHS AND MAPS

Wskaźniki aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale 2008 r.	<i>Rates of economic activity of the population aged 15 and more in IV quarter 2008</i> 10
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci w IV kwartale 2008 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by place of residence and sex in IV quarter 2008</i> 11
Współczynnik aktywności zawodowej według wieku (IV kwartał 2007 r., IV kwartał 2008 r.)	<i>Activity rate by age (IV quarter 2007, IV quarter 2008)</i> 11
Struktura gospodarstw domowych według aktywności zawodowej członków gospodarstw domowych w IV kwartale 2008 r.	<i>Structure of households by economic activity of members of households in IV quarter 2008</i> 12
Wskaźnik zatrudnienia według wieku (IV kwartał 2007 r., IV kwartał 2008 r.)	<i>Employment rate by age (IV quarter 2007, IV quarter 2008)</i> 13
Struktura pracujących według płci i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	<i>Structure of employed persons by sex and level of education in IV quarter 2008</i> 13
Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących danej grupy zawodów w IV kwartale 2008 r.	<i>Share of employed women in the total number of employed persons in the given occupational group in IV quarter 2008</i> 14
Bezrobotni według wieku w IV kwartale 2008 r.	<i>Unemployed persons by age in IV quarter 2008</i> 15
Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia (IV kwartał 2007 r., IV kwartał 2008 r.)	<i>Unemployment rate by level of education (IV quarter 2007, IV quarter 2008)</i> 15
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w danej grupie w IV kwartale 2008 r.	<i>Share of long-term unemployed persons in the total number of unemployed persons in the given group in IV quarter 2008</i> 16
Dynamika biernych zawodowo w IV kwartale 2008 r.	<i>Indices of economically inactive persons in IV quarter 2008</i> 17
Struktura biernych zawodowo według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	<i>Structure of economically inactive persons by level of education in IV quarter 2008</i> 17

W wersji angielskiej: spis treści, część tabelaryczna.
In English version: contents, tables.

Opracowanie
Anna OW CZAREK

Skład komputerowy, wykresy, wersja elektroniczna
Agnieszka KAIM

Tłumaczenie na język angielski
Alicja PAWŁOWSKA-PAL

WYJAŚNIENIA METODYCZNE

Publikacja przedstawia wyniki reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) i przygotowana została na podstawie uogólnionych wyników badania przeprowadzonego w IV kwartale 2008 r.



Od II kwartału 2006 r. dane BAEL liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia. W celach porównawczych wyniki za I kwartał 2006 r. zaprezentowano również z uwzględnieniem powyższych zmian i różnią się od wcześniej opublikowanych w „Aktywności Ekonomicznej Ludności w województwie śląskim” za I kwartał 2006 r.



Od IV kwartału 1999 r. Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności jest prowadzone **metodą obserwacji ciągłej**, co oznacza, że w każdym z 13 tygodni kwartału badana jest jedna trzynasta część kwartalnej próby mieszkań. Nowa metoda pozwala na zilustrowanie sytuacji na rynku pracy w okresie całego kwartału, a wprowadzona została w związku z koniecznością dostosowania metod obserwacji do zaleceń Unii Europejskiej.

Badanie to stanowi podstawowe źródło informacji o sytuacji na rynku pracy. Przedmiotem badania jest ocena sytuacji w zakresie aktywności ekonomicznej ludności, tzn. fakt wykonywania pracy, pozostawania bezrobotnym lub biernym zawodowo w badanym tygodniu. Badaniem objęte są wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych (z zakresu badania wyłączone są osoby przebywające w gospodarstwach zbiorowych, tzn. w hotelach pracowniczych, domach opieki społecznej, koszarach wojskowych, domach studenckich, internatach itp.).

Podstawowym kryterium podziału ludności z punktu widzenia aktywności ekonomicznej na pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo jest praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy. Przyjęta kolejność wyodrębniania poszczególnych kategorii ludności gwarantuje zaklasyfikowanie każdej osoby tylko do jednej kategorii.

Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się. Jeżeli któraś z osób mieszkających razem utrzymuje się oddzielnie, to tworzy odrębne, jednoosobowe gospodarstwo domowe. Do członków gospodarstwa domowego zaliczono osoby:

- obecne w gospodarstwie domowym (zameldowane na pobyt stały lub czasowy, przebywające bez zameldowania przez okres powyżej 3 miesięcy),
- nieobecne przez okres do 3 miesięcy włącznie (np. przebywające w sanatoriach, szpitalach, na urloпах, w delegacji służbowej),
- nieobecne przez okres dłuższy niż 3 miesiące, jeżeli nieobecność wynikała z charakteru wykonywanej przez nich pracy (marynarze, rybacy, geodeci itp.).

Od I kwartału 2007 r. nastąpiła zmiana długości pobytu czasowego z 2 na 3 miesiące, co wynika z nowelizacji Ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jednolity Dz. U. 2006 Nr 139, poz. 993, z późn. zmianami).

Od I kwartału 2004 r. badaniem objęci są również cudzoziemcy będący członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, jeżeli spełniają powyższe kryteria.

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (**od I kwartału 2006 r.**).

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani byli również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne badania, **liczba pracujących uzyskana w wyniku BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:**

- pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Klasyfikacja statusu zatrudnienia wyróżnia następujące kategorie pracujących:

- **pracodawca** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i zatrudnia co najmniej jednego pracownika najemnego,
- **pracujący na własny rachunek** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i nie zatrudnia pracowników, od 2004 r. również są to agenci we wszystkich rodzajach agencji,
- **pracownik najemny** – osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy w przedsiębiorstwie publicznym lub u pracodawcy prywatnego, również w indywidualnym gospodarstwie rolnym, a także osoby wykonujące pracę nakładczą oraz uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenia do określonej pracy (jeżeli otrzymują wynagrodzenie),
- **pomagający bezpłatnie członek rodziny** – osoba, która bez umownego wynagrodzenia pomaga w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej, w tym w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, działki rolnej.

Informacje o **zawodach wykonywanych** przez pracujących w głównym miejscu pracy prezentowane są od I kwartału 2005 r. w układzie **Klasyfikacji Zawodów i Specjalności** wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8.XII.2004 r. (Dz. U. Nr. 265, poz. 2644, z późn. zmianami). Klasyfikacja ta oparta jest na „Międzynarodowej Klasyfikacji Zawodów ISCO – 1988”, zalecanej do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy.

Główne miejsce pracy ustalane jest na podstawie subiektywnej oceny respondenta. W przypadku wątpliwości za pracę główną uznaje się tę, która zajmuje więcej czasu. Jeżeli prace respondenta zajmują taką samą ilość czasu, pracą główną jest ta, która przynosi wyższy dochód.

W kategorii pracujących wyróżniono osoby **pracujące w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy**. Zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u od I kwartału 2001 r. zmianie uległa definicja powyższych kategorii pracujących. Obecnie populacja osób pracujących w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy wyznaczana jest na podstawie deklaracji respondenta w odniesieniu do głównego miejsca pracy.

Do kategorii **bezrobotnych** zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u od I kwartału 2001 r. zostały zaliczone osoby w wieku 15 – 74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższych kryteriów),
- aktywnie poszukiwały pracy tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie, definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym, dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Osoby bezrobotne zostały zaklasyfikowane do jednej z czterech kategorii:

- bezrobotni, którzy stracili pracę, tzn. osoby, które odeszły z ostatniego miejsca pracy nie z własnej inicjatywy i natychmiast (tzn. w ciągu trzech miesięcy) rozpoczęły poszukiwanie pracy,
- bezrobotni, którzy zrezygnowali z pracy, tzn. osoby, które odeszły z pracy z własnej inicjatywy i natychmiast rozpoczęły poszukiwanie pracy,
- bezrobotni, którzy powracają do pracy po przerwie, w czasie której nie poszukiwali pracy przez minimum 3 miesiące,
- bezrobotni, którzy nigdy nie pracowali i poszukują pierwszej w życiu pracy.

Od I kwartału 2004 r. dane dotyczące liczby bezrobotnych według metod poszukiwania pracy są nieporównywalne z wcześniejszymi okresami, ponieważ do końca 2003 r. jedna osoba mogła wymienić maksymalnie trzy metody poszukiwania pracy, a od I kwartału 2004 r. rejestrowane są wszystkie metody, niezależnie od ich liczby.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - dłuższym niż trzy miesiące,
 - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć (od 2004 r.).

Od I kwartału 2004 r. dane dotyczące biernych zawodowo uprzednio pracujących obejmują całą zbiorowość, tj. łącznie z osobami, których przerwa w pracy wynosiła 8 lat i dłużej.

Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy, wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, poziom wykształcenia, stan cywilny) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia oblicza się jako procentowy udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Podział ludności na **ekonomiczne grupy wieku** obejmuje ludność w wieku:

- przedprodukcyjnym – mężczyźni i kobiety w wieku 15 – 17 lat,
- produkcyjnym – mężczyźni w wieku 18 – 64 lata i kobiety w wieku 18 – 59 lat; grupa ta została podzielona na wiek:
 - mobilny (18 – 44 lata mężczyźni i kobiety),
 - niemobilny (45 – 64 lata mężczyźni i 45 – 59 lat kobiety),
- poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

Informacje o wykształceniu ilustrują poziom wykształcenia ukończonego. Uczniowie szkół ponadpodstawowych podawali poziom szkoły ukończonej np. w przypadku studentów była to szkoła średnia ogólnokształcąca lub zawodowa.

Do **absolwentów** zaliczono osoby w wieku 15 – 30 lat, które ukończyły szkołę w okresie ostatnich 12 miesięcy i nie kontynuują nauki.

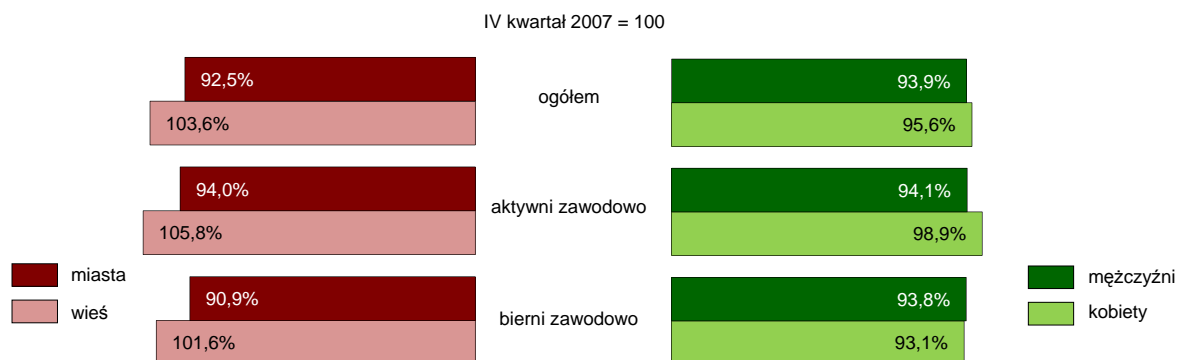
Pracownicy najemni w sektorze publicznym obejmują osoby zatrudnione w jednostkach stanowiących własność państwową i samorządu terytorialnego. Do **pracujących w sektorze prywatnym** zaliczono pracodawców i pracujących na własny rachunek, pomagających członków rodzin i pracowników najemnych zatrudnionych u osób fizycznych oraz w pozostałych jednostkach sektora prywatnego.

W niektórych tablicach sumy danych mogą być różne od wielkości podanych w pozycjach "OGÓŁEM". Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

LUDNOŚĆ AKTYWNA I BIERNĄ ZAWODOWO

W IV kwartale 2008 r. liczba ludności w wieku 15 lat i więcej według BAEL wyniosła 3708 tys., czyli mniej niż przed rokiem (o 5,2%). Zmniejszyła się populacja aktywnych i biernych zawodowo (odpowiednio o: 3,8% i 6,7%). Wśród aktywnych zawodowo zanotowano spadek liczby pracujących (o 2,5%) i bezrobotnych (o 19,1%).

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci w IV kwartale 2008 r.



W relacji do III kwartału 2008 r. liczba ludności w wieku 15 lat i więcej obniżyła się o 1,1%, na co złożył się spadek liczby aktywnych zawodowo (o 1,6%) i biernych zawodowo (o 0,5%). Populacje pracujących i bezrobotnych zmniejszyły się (odpowiednio o: 1,6%, i 2,2%).

W IV kwartale 2008 r. na 1000 osób pracujących przypadało 1059 niepracujących (w poprzednim kwartale – 1049). Wskaźnik ten był prawie 2-krotnie wyższy dla kobiet niż dla mężczyzn (1392 wobec 783).

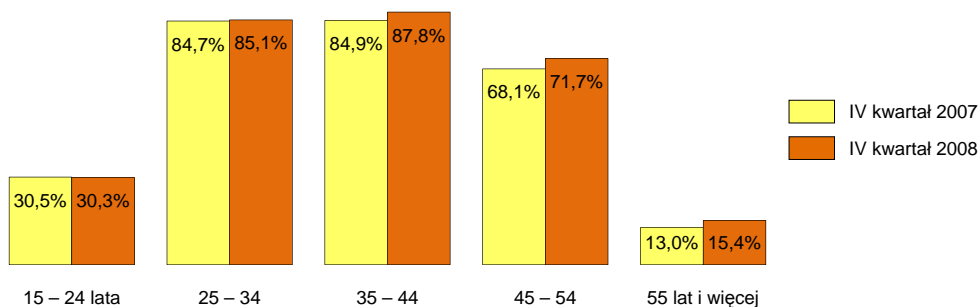
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale 2008 r. wyniósł 52,1%. Był wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (59,6% wobec 45,3%) oraz wyższy dla mieszkańców miast niż wsi (53,4% wobec 47,7%).

W skali roku współczynnik aktywności zawodowej wzrósł o 0,8 pkt proc., przy czym dla kobiet o 1,5 pkt proc. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn nie zmienił się. Wzrosła aktywność zawodowa mieszkańców miast i wsi (odpowiednio o: 0,8 pkt proc. i 1,0 pkt proc.).

Na przestrzeni kwartału wystąpił spadek współczynnika aktywności zawodowej ludności (o 0,3 pkt proc.), zarówno dla mężczyzn jak i kobiet (odpowiednio o: 0,4 pkt proc. i 0,2 pkt proc.). Zwiększył się poziom aktywności zawodowej mieszkańców miast (o 0,3 pkt proc.).

Biorąc pod uwagę ekonomiczne grupy wieku w IV kwartale 2008 r. najwyższym współczynnikiem aktywności zawodowej charakteryzowały się osoby w wieku produkcyjnym (66,9%).

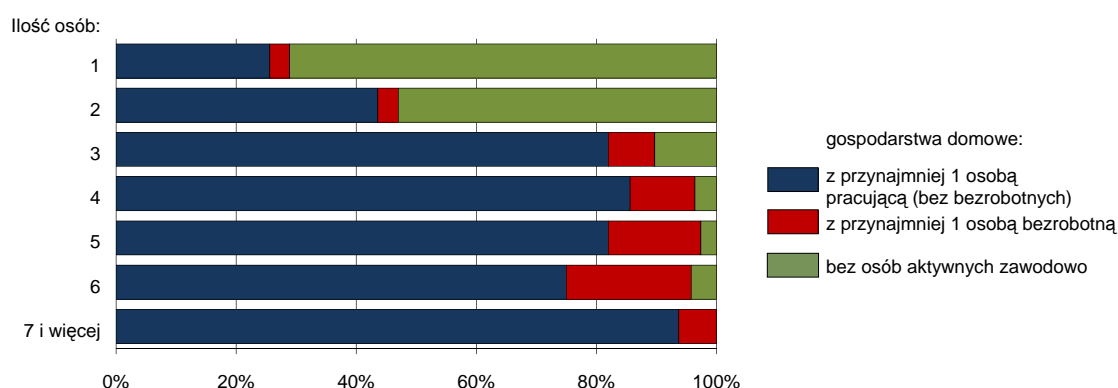
Współczynnik aktywności zawodowej według wieku



W IV kwartale 2008 r. najwyższy poziom aktywności zawodowej zanotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (82,0%), policealnym i średnim zawodowym (65,9%), natomiast najniższy – z gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (12,4%).

Aktywność zawodowa ludności w wieku 15 lat i więcej znalazła swoje odbicie w aktywności zawodowej członków gospodarstw domowych. W strukturze gospodarstw domowych najczęściej było gospodarstw z przynajmniej 1 osobą pracującą, ale bez bezrobotnych (57,8%). Gospodarstwa bez osób aktywnych zawodowo stanowiły 35,7%. Najmniej było gospodarstw z przynajmniej 1 osobą bezrobotną.

Struktura gospodarstw domowych według aktywności zawodowej członków gospodarstw w IV kwartale 2008 r.



PRACUJĄCY

Populacja pracujących w IV kwartale 2008 r. liczyła 1801 tys., czyli o 2,5% mniej niż przed rokiem. Ponad połowę z nich (54,6%) stanowili mężczyźni, a ich liczba w skali roku zmniejszyła się o 5,5%. Populacja pracujących kobiet zwiększyła się o 1,5%. Liczba pracujących mieszkańców miast obniżyła się o 4,5%, natomiast mieszkańców wsi wzrosła o 5,9%.

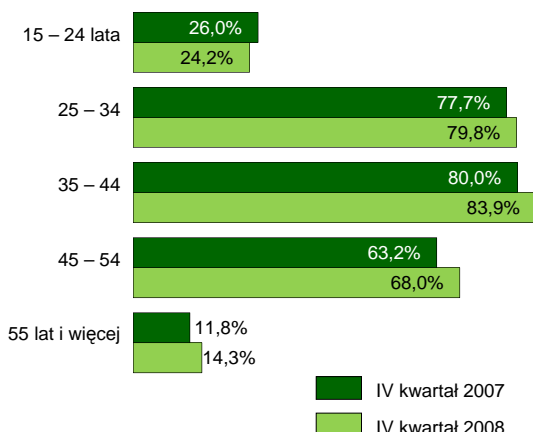
W porównaniu z III kwartałem 2008 r. populacja pracujących zmniejszyła się o 1,6%. Spadek liczby pracujących miał miejsce w populacji mężczyzn (o 2,4%) i kobiet (o 0,6%). Liczba pracujących w miastach zmniejszyła się (o 2,7%), natomiast na wsi zwiększyła się (o 2,7%).

W IV kwartale 2008 r. pracujący stanowili 48,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. Znacznie wyższy wskaźnik zatrudnienia zanotowano dla mężczyzn niż dla kobiet (56,1% wobec 41,8%) oraz wyższy dla mieszkańców miast niż wsi (49,7% wobec 44,9%).

W skali roku wskaźnik zatrudnienia ogółem wzrósł o 1,4 pkt proc., przy czym w większym stopniu dla kobiet (o 2,4 pkt proc.) niż dla mężczyzn (o 0,3 pkt proc.). Zwiększył się poziom zaangażowania zawodowego mieszkańców miast i wsi (odpowiednio o: 1,6 pkt proc. i 1,0 pkt proc.).

Na przestrzeni kwartału wystąpił spadek wskaźnika zatrudnienia ogółem o 0,2 pkt proc. Poziom zaangażowania mężczyzn obniżył się (o 0,7 pkt proc.), a kobiet wzrósł (o 0,2 pkt proc.). Pogorszył się wskaźnik zatrudnienia w miastach i na wsi (spadek odpowiednio o: 0,1 pkt proc. i 0,3 pkt proc.).

Wskaźnik zatrudnienia według wieku



Wśród pracujących według wieku najliczniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 25 – 34 lata (27,9%). Populacja ta liczyła 502 tys. osób i zmniejszyła się w stosunku do IV kwartału 2007 r. o 11,5%. W dalszej kolejności były osoby w wieku 45 – 54 lata i 35 – 44 lata, których liczba w skali roku wzrosła odpowiednio o: 2,9% i 0,4%. Najmniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 15 – 24 lata (140 tys.), a ich liczba obniżyła się o 17,6% w porównaniu do danych sprzed roku.

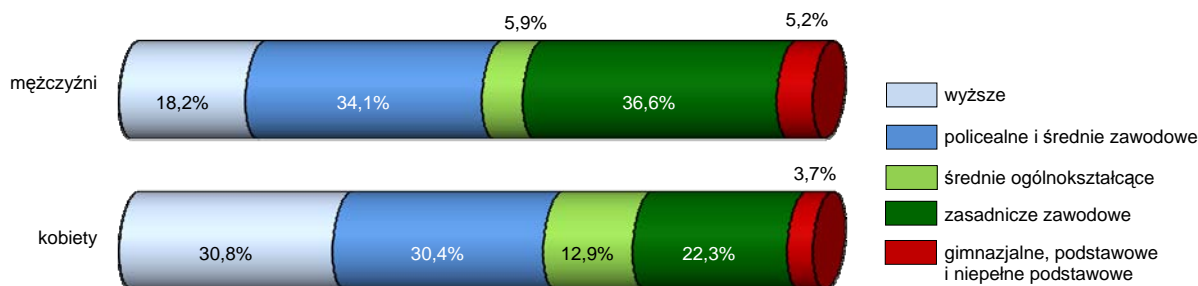
Najwięcej pracujących w IV kwartale 2008 r. legitymowało się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (32,4% ogółu) oraz zasadniczym zawodowym (30,1%). Najmniej osób posiadało wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (4,4%). W ujęciu rocznym wzrosła liczba pracujących z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 22,7%) oraz wyższym (o 10,2%). W największym stopniu obniżyła się liczba pracujących legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (o 20,8%), co wpłynęło na pogorszenie się wskaźnika zatrudnienia dla tej zbiorowości.

Tabl. 2. Wskaźnik zatrudnienia według poziomu wykształcenia

POZIOM WYKSZTAŁCENIA	IV kwartał 2007	2008			
		III kwartał	IV kwartał		
	w %			+ / - w porównaniu z	
				IV kwartałem 2007	III kwartałem 2008
O G Ó Ł E M	47,2	48,8	48,6	+1,4	-0,2
Wyższe.....	77,2	78,7	80,0	+2,8	+1,3
Policealne i średnie zawodowe	59,0	60,1	61,4	+2,4	+1,3
Średnie ogólnokształcące	37,2	42,1	42,4	+5,2	+0,3
Zasadnicze zawodowe	51,6	53,2	50,7	-0,9	-2,5
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	12,2	11,8	10,5	-1,7	-1,3

Pracujące kobiety były lepiej wykształcone niż mężczyźni. W IV kwartale 2008 r. ponad 74% pracujących kobiet posiadało co najmniej średnie wykształcenie (dla mężczyzn analogiczny odsetek wyniósł ponad 58%). Liczba pracujących mężczyzn legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym była prawie 2-krotnie wyższa niż liczba kobiet z takim wykształceniem. Na każdym poziomie wykształcenia wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn był wyższy niż dla kobiet.

Struktura pracujących według płci i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.



W niepełnym wymiarze czasu pracy pracowało 138 tys. osób, czyli mniej niż w IV kwartale 2007 r. (o 10,4%) i III kwartale 2008 r. (o 2,1%). Kobiety stanowiły 72,5% tej populacji. Osobami pracującymi w niepełnym wymiarze czasu pracy byli w większości mieszkańcy miast (81,9%).

Biorąc pod uwagę status zatrudnienia najliczniejszą grupę wśród pracujących tworzyli pracownicy najemni – 1567 tys. (87,0%). Liczba tych osób była niższa niż w IV kwartale 2007 r. (o 2,7%) i III kwartale 2008 r. (o 3,1%). Zmniejszyła się także w skali roku i kwartału liczba pomagających członków rodzin (odpowiednio o: 5,9% i 20,0%). Pracodawcy i pracujący na własny rachunek stanowili 12,1% ogółu pracujących. Populacja ta liczyła w IV kwartale 2008 r. – 218 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem (o 0,9%), ale więcej niż w poprzednim kwartale (o 13,0%).

W IV kwartale 2008 r. najwięcej osób pracowało w takich grupach zawodowych jak: „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (20,7% ogółu), „specjaliści” (16,7%), „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” (14,3%), „technicy i inny średni personel” (12,4%). Nadal najmniej liczną grupą zawodową pracujących byli „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” (1,9%). W ujęciu rocznym w największym stopniu wzrosła liczba osób w grupie zawodowej „specjaliści” (o 11,9%), natomiast najbardziej obniżyła się liczba osób w grupach zawodów „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” (o 29,2%) oraz „pracownicy przy pracach prostych” (o 20,9%).

Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących danej grupy zawodów w IV kwartale 2008 r.



Liczba osób, które podjęły pracę dodatkową w IV kwartale 2008 r. wyniosła 59 tys. i była o 26,3% niższa niż przed rokiem, ale o 7,3% wyższa niż w poprzednim kwartale. W więcej niż jednym miejscu pracy pracowały najczęściej osoby z wykształceniem wyższym (6,0% pracujących z takim wykształceniem) oraz osoby w wieku 45 – 54 lata (4,8% pracujących w takiej grupie wieku).

W IV kwartale 2008 r. 55 tys. osób poszukiwało innej pracy (głównej lub dodatkowej), czyli o 30,4% mniej niż w analogicznym okresie 2007 r. oraz

o 25,7% mniej niż w III kwartale 2008 r. Główną przyczyną poszukiwania nowej pracy było polepszenie warunków finansowych (52,7% ogółu). Chęć zmiany pracy deklarowały nadal najczęściej osoby w wieku 25 – 34 lata (40,0% ogółu poszukujących innej pracy) oraz osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (34,5%).

Wśród gospodarstw domowych z osobami pracującymi (bez bezrobotnych) najwięcej było gospodarstw z jedną osobą pracującą (48,3%) oraz dwoma osobami pracującymi (42,9%). Gospodarstwa z 3 osobami pracującymi stanowiły 7,2% ogółu. Najmniej było gospodarstw, w których pracowało 4 i więcej osób – 1,6%.

BEZROBOTNI

W IV kwartale 2008 r. zbiorowość bezrobotnych liczyła 131 tys. osób i zmniejszyła się o 19,1% w relacji do IV kwartału 2007 r., na co złożył się spadek bezrobotnych mężczyzn (o 12,7%) i kobiet (o 24,2%). Liczba bezrobotnych w miastach zmniejszyła się o 23,7%, natomiast na wsi wzrosła o 8,7%.

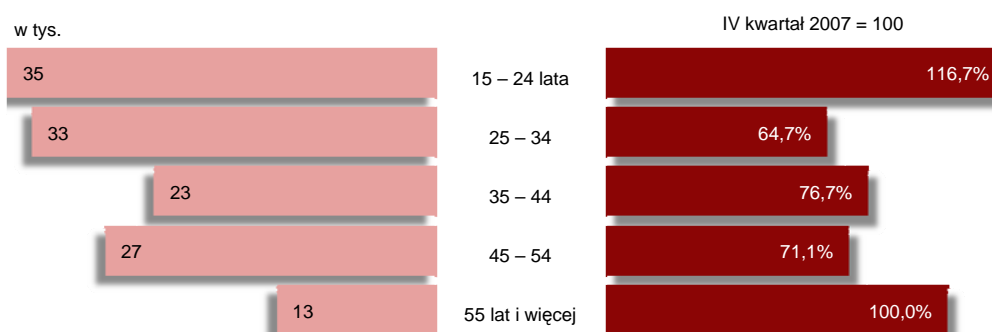
W porównaniu z poprzednim kwartałem zanotowano spadek liczby bezrobotnych (o 2,2%). Populacja bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 10,4%, a mężczyzn wzrosła o 8,8%. Liczba bezrobotnych mieszkańców miast obniżyła się o 6,2%, natomiast mieszkańców wsi zwiększyła się o 19,0%.

Tabl. 3. Stopa bezrobocia według BAEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	IV kwartał 2007	2008			
		III kwartał	IV kwartał		
	w %			+ / - w porównaniu z	
				IV kwartałem 2007	III kwartałem 2008
O G Ó Ł E M	8,1	6,8	6,8	-1,3	0,0
mężczyźni	6,4	5,4	5,9	-0,5	+0,5
kobiety	10,2	8,6	7,8	-2,4	-0,8
Miasta	8,5	7,2	6,9	-1,6	-0,3
Wieś	6,1	5,4	6,2	+0,1	+0,8

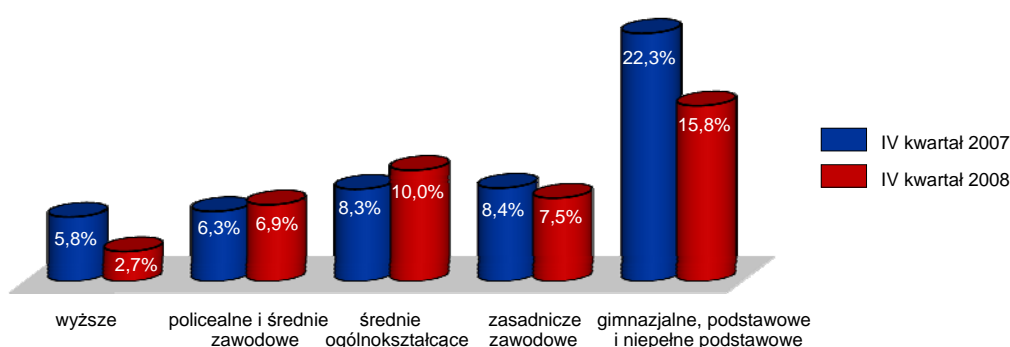
W IV kwartale 2008 r. sytuacja ludności w wieku 15 – 24 lata była nadal niekorzystna. Stopa bezrobocia dla tej zbiorowości była prawie 3-krotnie wyższa niż dla ogółu bezrobotnych i wyniosła 20,0%. W starszych grupach wiekowych stopa bezrobocia była niższa. Dla osób w wieku 25 – 34 lata stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie – 6,2%, a dla osób w wieku 55 lat i więcej – 7,1%.

Bezrobotni według wieku w IV kwartale 2008 r.



Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia nie zmieniła się znacząco. W IV kwartale 2008 r. dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,2%). Najmniej bezrobotnych posiadało wykształcenie wyższe (9,2%). W skali roku zanotowano wzrost liczby bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 50,0%) oraz policealnym i średnim zawodowym (o 2,4%). Znacznie zmniejszyła się liczba bezrobotnych z wykształceniem wyższym (o 50,0%), gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (o 48,3%) oraz zasadniczym zawodowym (o 20,0%).

Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia



Najwięcej bezrobotnych mężczyzn i kobiet w IV kwartale 2008 r. posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe. Stopa bezrobocia dla mężczyzn o takim poziomie wykształcenia wyniosła 6,5%, a dla kobiet – 9,5%. Najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (dla mężczyzn wyniosła 16,7%, a dla kobiet – 17,1%).

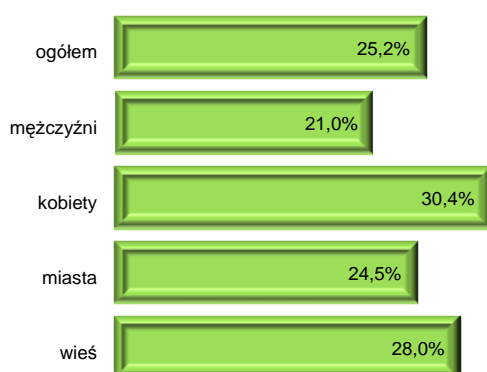
Z ogólnej liczby bezrobotnych 125 tys. (95,4% ogółu) aktywnie poszukiwało pracy, a pozostałe 6 tys. oczekiwało na rozpoczęcie pracy. Wymienione zbiorowości w relacji do IV kwartału 2007 r. zmniejszyły się odpowiednio o: 18,3% i 25,0%.

Wśród bezrobotnych najwięcej osób poszukiwało pracy poprzez krewnych i znajomych (77,9% ogółu), powiatowy urząd pracy (58,8%), bezpośredni kontakt z zakładem pracy (58,0%), natomiast najmniej podjęło starania o zorganizowanie własnego miejsca pracy (6,1%).

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym, dane te, nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Bezrobotni w IV kwartale 2008 r. najczęściej poszukiwali pracy przez okres do 3 miesięcy łącznie – 45 tys. (ponad 34% ogółu) oraz powyżej 12 miesięcy – 33 tys. (ponad 25%). Najmniej bezrobotnych poszukiwało pracy przez okres od 7 – 12 miesięcy – 24 tys. (ponad 18%).

Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w danej grupie w IV kwartale 2008 r.



Przeciętny czas poszukiwania pracy przez bezrobotnego wyniósł 12 miesięcy. W miastach bezrobotni poszukiwali pracy dłużej niż na wsi (o ponad 3 miesiące). Przeciętny czas poszukiwania pracy przez kobiety był o prawie 5 miesięcy dłuższy niż mężczyzn.

Liczba bezrobotnych dotychczas nie pracujących w IV kwartale 2008 r. wyniosła 31 tys. Była ona o 8,8% niższa niż przed rokiem, ale na przestrzeni kwartału nie zmieniła się. Większość dotychczas nie pracujących mieszkała w miastach (74,2%).

Ponad 76% ogółu bezrobotnych stanowiły osoby poprzednio pracujące. Liczba takich osób zmniejszyła się zarówno w relacji do IV kwartału 2007 r. (o 21,9%), jak i III kwartału 2008 r. (o 2,9%). Ponad połowę z nich (52,0%) stanowiły kobiety.

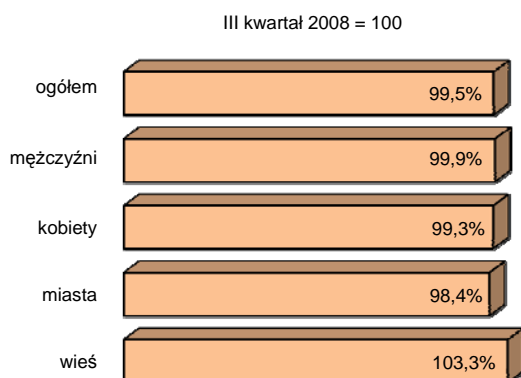
Liczba bezrobotnych uprzednio pracujących w IV kwartale 2008 r. wyniosła 77 tys. W skali roku i kwartału zanotowano jej spadek odpowiednio o: 18,1% i 6,1%. Zbiorowość ta w miastach liczyła 62 tys., a na wsi 15 tys. Liczba uprzednio pracujących mężczyzn wyniosła 39 tys., a kobiet 38 tys. Większość uprzednio pracujących bezrobotnych przed utratą pracy pracowało w charakterze pracowników najemnych (94,8%). Głównymi przyczynami zaprzestania pracy przez osoby uprzednio pracujące były zakończenie pracy na czas określony, dorywczej, sezonowej oraz likwidacja zakładu pracy lub stanowiska pracy.

W strukturze gospodarstw domowych z osobami bezrobotnymi (bez pracujących) dominowały gospodarstwa z 1 osobą bezrobotną (90,9%). Gospodarstwa z 2 i więcej osobami bezrobotnymi stanowiły 9,1%.

BIERNI ZAWODOWO

Zbiorowość biernych zawodowo w IV kwartale 2008 r. liczyła 1776 tys. i zmniejszyła się w skali roku o 6,7%. Spadek liczby biernych zawodowo dotyczył mężczyzn (o 6,2%) i kobiet (o 6,9%). Ponad trzy czwarte z biernych zawodowo stanowili mieszkańcy miast, a ich liczba obniżyła się w relacji do IV kwartału 2007 r. (o 9,1%). Zbiorowość biernych zawodowo na wsi zwiększyła się o 1,6%.

Dynamika biernych zawodowo w IV kwartale 2008 r.

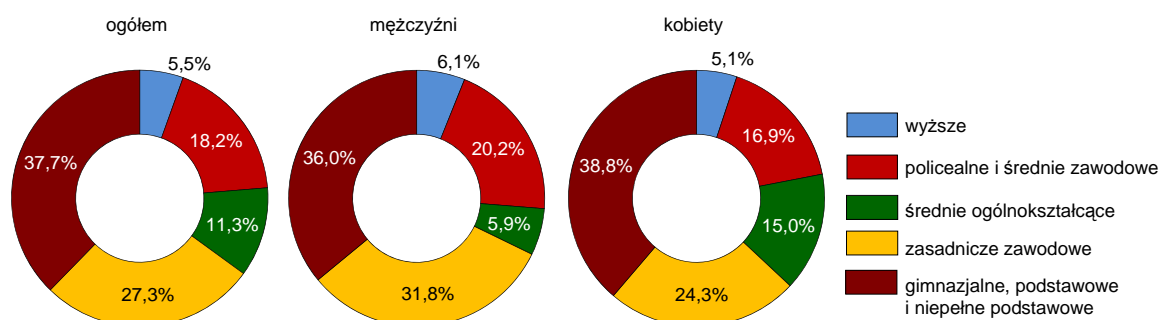


W ujęciu rocznym zmniejszyło się obciążenie pracujących ludnością bierną zawodowo. W IV kwartale 2008 r. na 1000 pracujących przypadało 986 biernych zawodowo (przed rokiem 1030, a w poprzednim kwartale – 975). Omawiany wskaźnik był prawie 2-krotnie wyższy dla kobiet niż dla mężczyzn (1307 wobec 720). Na 1000 pracujących w miastach przypadało 939 biernych zawodowo, podczas gdy na wsi – 1164.

W IV kwartale 2008 r. najwięcej biernych zawodowo było w wieku 55 lat i więcej (56,3%). Osoby w wieku 15 – 24 lata oraz w wieku 45 – 54 lata stanowiły odpowiednio: 22,7% i 11,7% ogółu biernych zawodowo. Najmniejszą grupę wśród biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 35 – 44 lata (4,1%). W skali roku liczba biernych zawodowo obniżyła się we wszystkich grupach wieku, z wyjątkiem osób w wieku 55 lat i więcej (pozostała na niezmienionym poziomie). W największym stopniu zmniejszyła się liczba osób w wieku 35 – 44 lata (o 21,7%) oraz osób w wieku 25 – 34 lata (o 16,1%).

Wśród biernych zawodowo większość osób posiadała stosunkowo niski poziom wykształcenia. Wykształceniem gimnazjalnym legitymowało się 670 tys. osób (o 4,6% mniej niż w IV kwartale 2007 r.), zasadniczym zawodowym – 485 tys. (o 4,0% mniej), a policealnym i średnim zawodowym – 324 tys. (o 17,3% mniej). Najmniej liczną grupę tworzyli bierni zawodowo z wykształceniem wyższym (97 tys.), ale ich liczba w skali roku wzrosła o 5,4%.

Struktura biernych zawodowo według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.



Ponad 99% biernych zawodowo nie poszukiwało pracy (1767 tys.). Populacja ta zmniejszyła się zarówno w porównaniu z IV kwartałem 2007 r. (o 6,2%), jak i III kwartałem 2008 r. (o 0,4%). Głównymi przyczynami bierności podanymi przez biernych zawodowo były: emerytura (43,1%), nauka, uzupełnianie kwalifikacji (21,8%), oraz choroba, niesprawność (15,8%). Biorąc pod uwagę płeć osób nieposzukujących pracy, to kobiety częściej niż mężczyźni jako przyczynę bierności podawały

obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu – 20,5% (mężczyźni – 0,7%) oraz zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy – 3,1% (mężczyźni – 1,4%), natomiast mężczyźni emeryturę – 49,6% (kobiety – 38,8%), naukę, uzupełnianie kwalifikacji – 28,8% (kobiety – 17,2%), chorobę, niesprawność – 17,8% (kobiety – 14,5%).

W IV kwartale 2008 r. 5 tys. osób biernych zawodowo poszukiwało pracy, ale nie było gotowych do jej podjęcia. Liczba takich osób zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 58,3%. Stanowili oni 0,3% ogólnej liczby biernych zawodowo.

Populacja biernych zawodowo uprzednio pracujących liczyła w IV kwartale 2008 r. 1277 tys. osób, czyli o 7,3% mniej niż przed rokiem, ale o 1,7% więcej niż w poprzednim kwartale. Głównymi przyczynami zaprzestania pracy przez uprzednio pracujących była: emerytura, renta (66,4% ogółu), likwidacja zakładu pracy (7,5%) oraz inne powody osobiste lub rodzinne (6,0%). Biorąc pod uwagę płeć biernych zawodowo uprzednio pracujących, to mężczyźni częściej niż kobiety jako przyczynę zaprzestania pracy podawali emeryturę, rentę – 80,6% (kobiety – 57,3%), zakończenie pracy na czas określony, dorywczej, sezonowej – 3,2% (kobiety – 2,7%), natomiast kobiety deklarowały częściej inne powody osobiste lub rodzinne – 9,3% (mężczyźni – 1,0%) oraz likwidację zakładu pracy lub stanowisk pracy – 9,0% (mężczyźni – 5,2%).

PODSUMOWANIE

W porównaniu z IV kwartałem 2007 r. zanotowano spadek liczby aktywnych i biernych zawodowo. W większym stopniu obniżyła się liczba bezrobotnych niż liczba pracujących. Zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. Odnotowano poprawę wskaźników aktywności zawodowej, tj. współczynnika aktywności zawodowej, wskaźnika zatrudnienia oraz stopy bezrobocia.

W dalszym ciągu sytuacja kobiet była mniej korzystna niż mężczyzn. Mniejsze było zaangażowanie kobiet w procesie pracy niż mężczyzn. Stopa bezrobocia dla kobiet, pomimo jej spadku w ujęciu rocznym była wyższa niż dla mężczyzn. Długotrwałe bezrobocie w większym stopniu dotyczyło kobiet niż mężczyzn.

Nadal w trudnej sytuacji na rynku pracy pozostawali ludzie młodzi oraz osoby o niskim poziomie wykształcenia. Najwyższą stopę bezrobocia zanotowano w grupie osób w wieku 15 – 24 lata oraz wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym, pomimo że w relacji do analogicznego okresu 2007 r. dla tych grup bezrobotnych odnotowano znaczny spadek tego wskaźnika. Najniższa stopa bezrobocia wystąpiła wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym.

W skali roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się w miastach, natomiast wzrosła na wsi. Stopa bezrobocia dla mieszkańców miast była wyższa niż dla mieszkańców wsi. Wzrosła liczba pracujących na wsi, natomiast obniżyła się w miastach.